

University College Syd

Refleksionsnotat Praktikophold i Nepal Januar Æ februar 2008

Indledning

Torbjørn Ydegaard, Seminarielæktor

Med den nye læreruddannelseslov, der trådte i kraft fra august 2007, blev der i højere grad end tidligere pålagt seminarierne at arbejde med den internationale dimension:

§ 8. Med uddannelsesinstitutionens godkendelse i hvert enkelt tilfælde kan praktik, [Å] finde sted vedÅ
3) udenlandske skoler i forbindelse med et af uddannelsesinstitutionen organiseret og godkendt studieophold i udlandet, jf. § 37, stk. 2.

§ 13. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der i alle fag i relevant omfang arbejdes medÅ
2) internationale emner.

§ 37. Uddannelsesinstitutionen kan udover den på dansk tilrettelagte uddannelse også tilrettelægge dele af uddannelsen, der for den enkelte studerende samlet svarer til højst 60 ECTS-point, som forløb fælles for danske og udenlandske studerende og på et andet sprog end dansk.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal give mulighed for studieophold i udlandet, herunder ophold af mindst tre måneders varighed, som led i uddannelsen.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen fastlægger regler om tilrettelæggelse efter stk. 1 og 2 i studieordningen.

Med dette udgangspunkt blev der tilbudt lærerstuderende på 2. årgang (og altså under den gamle studieordning) et praktikophold i Nepal i januar-februar 2008. Fem studerende tog imod tilbuddet. Også to studerende fra Ernæring og Sundhed deltog i praktikopholdet.

Hele forløbet har været organiseret i følgende trin:

1. Forberedelseskursus

Kursets formål var dels at introducere Nepal som praktikopholdssted, dels at give en grundlæggende forståelse af u-landsproblematikken og den danske deltagelse i det internationale bistandsarbejde. Bl.a. følgende emner og temaer blev behandlet:

- Fattigdom og udvikling
- Bistandens ABC
- At være ude
- Ambassadør for Danmark
- Fritid, optræde, how to socialize
- The Nepali context
- Kulturmødet
- Nepalesisk mad
- Marginal groups and education
- Other ways of learning
- International educational politics
- At lande projektet - videndeling
- Konfliktløsning
- Himalayan Project
- Sidste nyt fra Nepal

2. Praktikopholdet

Selve praktikopholdet forløb over 5½ uge mellem nytår og vinterferie 2008. Vi indledte opholdet med et par dage i Kathmandu, hvor vi bl.a. besøgte det pædagogiske fakultet på Kathmandu University og drøftede landets udviklingsmuligheder med undervisere og Ph.D.-studerende.

Fra Kathmandu fløj vi op til Phaplu i Upper Solu-distriktet, hvor vi i samarbejde med den danske NGO Himalayan Project havde lavet aftaler med to landsbyskoler om praktikpladser.

De fem lærerstuderende opholdt sig i henholdsvis to og tre uger ved disse skoler, hvor de observerede undervisningen og selv underviste.

De to studerende fra Ernæring og Sundhed vandrede sammen med undertegnede rundt i området, delvis også sammen med to lærerstuderende, for at kortlægge ernærings- og sundhedstilstanden og beskrive mulige indsatsområder for fremtidige praktikanter. En lang række institutioner og uddannelser blev besøgt og lokal mad blev spist og beskrevet.

De afsluttende dage i Kathmandu blev brugt til skolebesøg og en samtale med ministerråd Ove Fritz Larsen på den danske ambassade.

3. Efterbehandling

Efterbehandlingen består af en række enkeltpunkter:

- Udarbejdelsen af dette samlede refleksionsnotat, der efter aftale sendes til den danske ambassade i Kathmandu og til Himalayan Project.
- Produktion af en hjemmeside, der kobles op på UC Syds website.
- Deltagelse i UC Syds internationale dag den 13. marts 2008.
- Evt. inddragelse af erfaringerne i eksamens- og bacheloropgaver.

De følgende refleksionsnotater er udarbejdet af de lærerstuderende. Jeg har afslutningsvis opsummeret og perspektiveret.

Refleksionsnotat

Lærerstuderende Rikke Bøtzau Holm Jensen, Nina Nørskov Neertoft og Søren Hessellund Jensen

Indledning

Efter gennemført praktik i Nepal i perioden 2. januar 2008 til 7. marts 2008 har vi valgt at udarbejde følgende refleksionsnotat. Vores udgangspunkt for notatet har været de foreliggende rapporter, som beskriver undervisningsforholdene i Upper Solu distriktet.

Vi har besøgt Thamakani og Loding skole, hvor vi har observeret og deltaget i undervisningen. Målet har været at danne os et konkret indtryk af forholdene på skolerne. Vi er bevidste om, at vore observationer ikke nødvendigvis kan være repræsentative i betragtning af det relativt korte ophold, men vi finder det alligevel overvejende sandsynligt, at mange af de observerede forhold er generelle, hvilket vi begrundet i de situationer, vi oplevede i forbindelse med undervisningen og skolernes drift.

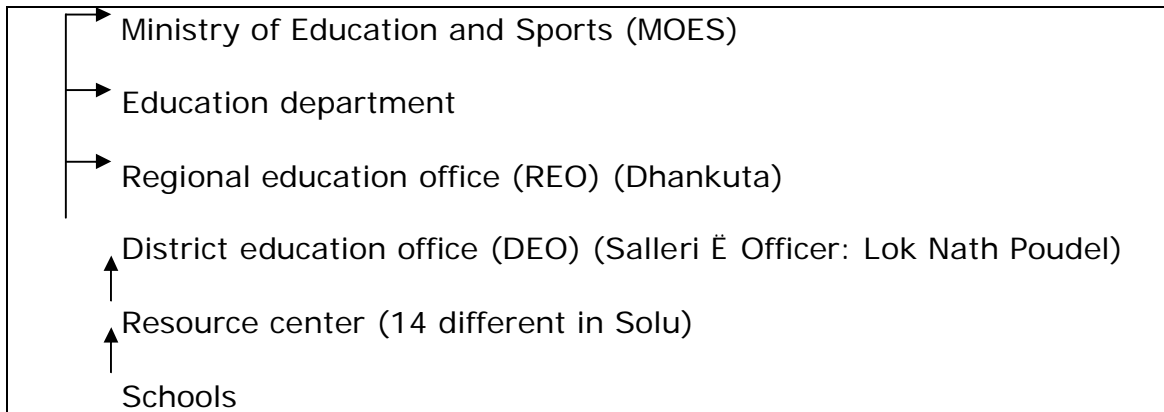
Det baggrundsmateriale, vi forinden praktikken er blevet præsenteret for, stemmer ikke altid overens med vores iagttagelser. Dette forhold kan have flere forklaringer, som vi løbende vil forsøge at belyse.

Skolesystemet

Det nepalesiske skolesystem er bygget op efter nedenstående princip. Gennem vores praktik periode har vi primært beskæftiget os fra 0. til 10. klasse.

- Primary School (Class 0-5)
- Lower Secondary School (Class 6-7)
- High School/ secondary school (Class 8-10)
- Higher Secondary School (Class 11-12 or 10+2) run by private institute affiliated with University
- Proficiency certificate level (PCL) it means Class 11-12 run by government under Tribhuvan University.

Det nepalesiske skolesystem er gennemgående præget af en markant centralisering, hvilket betyder at de enkelte skoler har relativ dårlig indflydelse, når det gælder skolens virke. MOES bestemmer således eksamensopgaver, eksamensdatoer, undervisnings-materialer og sågar ansættelse af lærere på de enkelte skoler. De bevillinger, som den enkelte skole selv kan forvalte, er derfor beskedne. Skolerne får blot 25 rupees pr. elev årligt (1 NRP = 0,12 DKK).

Hensigten med at anvende en markant top-styring i skolesystemet er muligvis at minimere risikoen for nepotisme og korrupsion. Denne centralisering giver dog efter vores opfattelse nogle utilsigtede konsekvenser. Dette vil vi komme ind på senere i refleksionsnotatet.

Loding Ę Et generelt overblik

Pike lower secondary skole, i lokal tale også kaldet Loding skole, er en relativ stor offentlig skole med mere end 130 elever. Skolen er genopført i foråret 2007 og har derfor nye lokaler og skolegård. Skolen råder over 8 lærere, men da 2 af lærerne var på kursus under vort besøg, var der derfor endnu flere klasser, som måtte være uden undervisning. I bedste fald forsøgte enkelte lærere at undervise ved at gå fra klasseværelse til klasseværelse. Dette dog uden den store succes.

Skolen har ingen toiletter, men man er i færd med at bygge nye. De er aflåste og stadig uden vand. Vi har dog ikke oplevet de manglende toiletter som noget problem, idet mange af eleverne blot går et stykke væk fra skolen for at træde af på naturens vegne. Skolens headmaster oplyste os om, at skolen havde fået doneret en computer, som dog var til reparation i Kathmandu. Vores oplevelse er dog, at selv en brugbar computer ikke ville være mulig at få i drift på grund af utilstrækkelig strømforsyning. Det er derfor en umulig opgave med den nuværende elforsyning at etablere et planlagt pc-rum. Skulle det alligevel lykkes at etablere driftsikker elforsyning, ville det under alle omstændigheder være et meget omfattende arbejde at oplære skolens personale i på egen hånd at kunne anvende en computer.

Manglen på elementære undervisningsmaterialer gør det vanskeligt at gennemføre en tilstrækkelig undervisning. Det ville derfor lette arbejdet for de praktikstuderende og de nepalesiske lærere, at der følgende materialer var til rådighed:

Lærervejledninger

Lærerne mangler lærervejledninger, hvilket gør det vanskeligt at anvende undervisningsbøgerne korrekt og i det tilsigtede omfang. Lærervejledninger vil være til stor hjælp i dagligdagen og ikke mindst, når elevernes opgaver skal rettes/evalueres.

Egne bøger til eleverne

Eleverne har ikke egne bøger til rådighed, hvilket betyder, at opgavebøgerne genbruges fra år til år. Dette medfører, at eleverne ikke må skrive direkte i bøgerne, men i stedet skal bruge uhensigtsmæssig megen tid på at afskrive teksterne fra bøgerne. I princippet får alle elever hvert år nye bøger af regeringen.

Båndafspiller

I eksempelvis faget engelsk er undervisningsmaterialet lagt an på, at dele af bogen bruges som lyt og forstå. Eleverne skal lytte til et bånd og derefter løse opgaver eller de skal samtale om det aktuelle stof. I princippet en meget god måde at få adgang til et korrekt engelsk sprog, hvilket især ville være hensigtsmæssigt, når lærernes engelsk samtidig er meget mangelfuldt. Desværre har skolen hverken bånd eller båndafspiller.

Globus

Skolen har en globus, men denne er så fejlbehæftet, at den stort set ikke er anvendelig i praksis. Som lærerstuderende har vi forsøgt at gøre brug af den én enkelt gang, men vi har, i den observerede periode, ikke ellers set den i brug.

Undervisningsplancher

Der forefindes stort set ikke nogen undervisningsplancher, så i stedet har skolen valgt at lave deres egne. I den tid, der bruges på at lave egne plancher, står eleverne uden lærer og får derfor ingen undervisning, bl.a. fordi lærerne ikke bruger/har tid til forberedelse. Flere af plancherne er behæftet med fejl.

Billedbøger

Særligt i de små klasser kunne det være gunstigt at anvende billedbøger i undervisningen. Desværre forefindes sådanne bøger ikke på skolen.

Matematik og geometrifigurer

Der forefindes ingen supplerende materialer til matematikundervisningen. Materialer som kunne være med til at gøre undervisningen mere nærværende for eleverne.

Anvendelige tavler

Tavlerne er små og vanskelige at skrive på. De er meget ru og det er derfor vanskelig for eleverne at se, hvad der skrives. Dette er ærgerligt, da tavlen som bekendt anvendes overordentlig meget på skolen.

Som det beskrives kunne man forbedre skolens indhold væsentlig med relativt få midler, men det er ikke nok bare at levere de ønskede materialer. Såfremt de ønskede materialer blev gjort tilgængelige, ville de ikke uden videre kunne blive brugt. Det ville efterfølgende kræve en omfattende efteruddannelse af lærerne.

Thamakani Æ Et generelt overblik

Thamakani skole er en offentlig skole som har elever fra 1. Æ 5. klasse. Headmaster informerede os om, at skolen havde 42 tilmeldte elever, men vi oplevede aldrig mere end max. 35 tilstedeværende elever. Skolens stab består af 2 lærere udover headmaster, som underviser på lige fod med 2 ansatte. Under vort besøg var der dog 1 lærer på kursus, hvilket betød, at min. 3 klasser hele tiden var uden lærer. I slutningen af perioden blev der dog ansat en midlertidig vikar. Manglen på lærere blev endnu mere udpræget, da en af lærerne ofte blev væk i flere dage. Når han så endelig mødte, tilbragte han uhensigtsmæssig meget tid på lærerværelset. Lærersituationen bevirkede derfor, at headmaster i flere perioder var den eneste underviser til 5 klasser. Han var herudover den eneste lærer, der kunne undervise i et rimeligt engelsk.

Skolen består af 3 bygninger, hvoraf én bliver brugt som lærerværelse og de 2 andre som klasseværelser. Skolen er ved at etablere et fysiklokale og et toilet (toilettet er ikke påbegyndt), og materialerne til dette opbevares i et klasselokale, hvilket betyder at 3. og 4. klasse sidder i samme lokale. Generelt er klasseværelserne fine og de nyetablerede ovenlysvinduer fungerer efter hensigten og giver så meget lys, at eleverne bliver fri for træk fra åbne vinduer/døre. Dog er møblementet dårligt og uhensigtsmæssigt placeret i forhold til tavlen. Tavlerne er meget små, overfladen er ru og ujævn, hvilket gør det svært for eleverne at se, hvad der bliver skrevet.

Skolen råder over en del billedbøger, plakater, farver, tegnepapir og billeder, hvilket dog ikke bruges i undervisningen. Billedbøgerne ligger på lærerværelset, hvor eleverne ikke har adgang til dem. Ligeledes hænger plakaterne på lærerværelset, hvor eleverne ikke har gavn af dem. Headmaster har dog selv lavet plakater, som hænger i klasselokalerne, men disse er i flere tilfælde behæftet med fejl. Papir og farver er låst inde i skabene på lærerværelset. I tidligere rapporter kan man læse om undervisning i art og health (hvor 30% af undervisningstiden skulle være praksisundervisning). Dette er dog ikke en undervisning, vi har oplevet, og eleverne har kun mulighed for fysisk udfoldelse gennem deres egne aktiviteter i frikvartererne.

Det undervisningsmateriale, der bliver brugt, er stillet til rådighed af regeringen. Ifølge de informationer, vi havde fået, fik hver elev i 1. ÷ 5. klasse hver en bog til hvert fag. På trods af dette viste det sig, at eleverne ikke måtte skrive i bøgerne, men skulle afskrive teksten i deres kladdehæfter, fordi bøgerne skulle genbruges.

Vi oplevede dog væsentlige forbedringer i headmasters undervisning gennem vort forløb, idet han (måske en anelse presset af alle vore venlige spørgsmål) fremskaffede en båndoptager, som efterfølgende blev brugt til den vante sang og 'Ibraingym', som eleverne hver morgen stillede op til i skolegården. Efter nysgerrigt at have spurgt til den computer, som i hjørnet af lærerværelset gemte sig under diverse tæpper, fik headmaster i løbet af ugen trukket strøm til skolen, således at denne computer kunne tilsluttes og startes op. Elforsyningen viste sig dog at være særdeles uregelmæssig, så computerundervisningen blev desværre ikke den forventede succes.

Lærerne

De foreliggende rapporter beskriver, at regeringen betaler lønnen til 1 lærer pr. 30 elever. Skolerne informerer om 1 tildelt lærer pr. 42 elever. Indberetninger om elevernes fremmøde til District Education Office er i pyntet i forhold til faktiske antal elever.

Et af de store problemer mht. lærerstaben er MOESD'enevælde ved ansættelse af nye lærere, da det ofte er headmaster på den lokale skole, der har fingeren på pulsen og ved, hvilke lærerkompetencer, skolen har behov for. Samtidig er det problematisk, at det er meget vanskeligt at afskedige en lærer, da dette i praksis betyder, at dårlige lærere ikke fyres. Vi har oplevet lærere, der ikke yder en ordentlig indsats ÷ selv efter nepalesisk standard ÷ og lærere, der sjældent møder på arbejde. Afskedigelse af lærere er en bureaukratisk proces, som bl.a. skal gennem District Education Office (hvilket på den anden side giver lærerne en vis juridisk sikkerhed).

MOES fastlægger også lærerlønningerne og disse er så ringe, at lærerjobbet bestemt ikke er eftertragtet. Det lave antal lærere pr. elev er yderligere et stort problem, da det betyder, at skolen må ioprette multiple-classes, hvor én lærer underviser flere årgange på samme tid. Manglen på lærere betyder også, at endnu flere klasser er uden lærer, når en lærer deltager i kurser. Vi har mange gange oplevet, at klasser er blevet overladt til sig selv, hvilket er ensbetydende med, at eleverne sidder stille i klassen og venter til næste time, hvor der forhåbentlig vil komme en lærer.

I de skoler, vi har besøgt, har det været iøjnefaldende, at lærerne ikke forbereder sig til undervisningen. Den manglende forberedelse er ikke grundet manglende vilje, men at lærerne ikke får tildelt hverken tid eller midler til forberedelse. En undervisningstime starter derfor typisk med, at

læreren bruger nogle minutter på at forberede sig inden den reelle undervisning kan påbegyndes. Det siger sig selv, at de ca. 5 minutters forberedelse, der bruges, ikke er tilstrækkelige til at kunne gennemføre tilfredsstillende undervisning.

Lærernes uddannelsesniveaue er bekymrende, da mange lærere oplever det som værende vanskeligt at undervise på det tilsigtede niveau. Langt de fleste lærere har blot 10 års skolegang. I heldige tilfælde yderligere 2 års ungdomsuddannelse udover folkeskolens 10. år. Dette betyder, at lærernes fag-faglige overblik er yderst begrænset og at de overhovedet ingen mulighed har for at gøre sig psykologiske, didaktiske og pædagogiske overvejelser.

Den manglende faglighed blandt lærerne betyder, at der ofte sker fejlinformation og direkte fejl i undervisningen. Det manglende indblik i psykologi, pædagogik og didaktik betyder, at lærerne ikke formår at formidle undervisningen på måder, som fremmer indlæring, kreativitet og myndighed. Undervisningen er stort set kun tavleundervisning, gentagelser og udenadslære.

Lærerne har med andre ord vanskeligt ved blot at forstå det eksisterende pensum og at tilegne sig nyt stof, for slet ikke at tale om at organisere og formidle undervisning til deres elever.

Eleverne

Ud fra de rapporter, vi havde mulighed for at forholde os til inden praktikopholdet i Nepal, havde vi forventet at møde elever, der var udmattede pga. arbejde før og efter skolen og derfor var uden den store motivation. Rapporterne beskrev også, at manglen på mad i frokostpauserne var et problem mht. elevernes engagement sidst på dagen.

Mødet med eleverne i skolerne blev uden sammenligning den mest positive oplevelse under praktikken. Børnene var klædt fattigt, men alle dem vi mødte var velnærede.

Mange elever mødte op før undervisningsstart for at lege med deres kammerater og i undervisningen mødte vi en livsglæde og motivation, som efter vor opfattelse var unik sammenlignet med danske klasser. Vi mødte en glæde og et engagement, som så desværre ikke blev honoreret af den undervisning, der fandt sted, hvilket dog tilsyneladende ikke kunne spolere elevernes holdning til skolegang. På trods af stillesiddende tavleundervisning, autoritær envejskommunikation, kolde lokaler sammenholdt med dårlig påklædning og mange timer alene uden lærer, mødte vi udelukkende elever med en positiv attitude til undervisningen.

I Danmark er vi som lærere meget bevidste om begrebet læringsforudsætninger, hvilket overordnet betegner elevens

forudsætninger for at lære. Vi mennesker er forskellige og vi møder med forskellig social og kulturel baggrund samt med forskellige kundskaber, holdninger og færdigheder. Udover de mere håndgribelige ydre forhold så som fysiske og psykiske handicaps, sociale og/eller økonomiske problemer kan holdninger, humør, stemninger og motivation kan være vanskeligere at bedømme.

I Danmark er vi således også vant til at tage hensyn til elevernes problemer og muligheder af psykisk, fysisk, social og faglig art, og forskellen på det danske og nepalesiske skolesystem virker derfor som totale modsætninger.

Omsorgen for elevernes læringsforudsætninger i Upper Solu er at betragte som ikke eksisterende. Mange elever har en forholdsvis lang vej til skole og er ikke klædt på til skolens kolde lokaler, hvor de tilbringer al tid siddende på deres træbænke i træk fra de åbne vinduer. Der er stor aldersforskel blandt eleverne i de enkelte klasser. I en 5. klasse var eleverne mellem 10 og 15 år, hvilket kan skyldes at flere elever har gået flere klasser om. Eleverne er vant til at sidde stille på deres plads hele dagen og en stor del af tiden alene uden en lærer. Lærerne besidder en autoritet, som ingen sætter spørgsmålstegn ved og fysisk afstraffelse er en naturlig del af elevernes i opdragelse.

En stor del af både læreres og elevs tid i klassen går med at skrive. Læreren indleder typisk timen med en forelæsning fra lærebogen, hvor eleverne bare lytter. En tekst fra tavlen eller fra deres lærebog skrives derefter af i deres hæfter. Langt de fleste lærere har kun kort uddannelse og under vore observationer skete det jævnligt, at den undervisning, læreren leverede, var direkte forkert. Dagens emne forklares en gang Æ to gange Æ tre gange, efterfulgt af det retoriske spørgsmål: 'Do you understand?'. Undervisningen foregår i høj grad som envejs-kommunikation bortset fra en opsummering af det gennemgåede stof, som eleverne siger højt i kor Æ hvilket ofte er det eneste tidspunkt, hvor eleverne kan være aktive i timerne. Der stilles ikke spørgsmål, som sætter refleksioner i gang og lærerne opfordrer heller ikke eleverne til at spørge om det, de ikke forstår.

Ofte varer en undervisningstime ca. ½ time, hvorefter læreren går videre til en anden klasse. Eleverne sidder så efterfølgende for sig selv og kan så højtlæse dagens emne Æ igen.

Eleverne har ingen muligheder for at tilegne sig viden udover lærebøgerne og den undervisning, de får. De ejer ikke selv bøger - og biblioteker og medier er ikke-eksisterende.

Det er sædvane at eleverne skal lave 'homework', hvilket ofte er direkte afskrivninger fra lærebogen, men dette 'homework' gennemgås ikke den følgende dag, hvilket måske skyldes, at lærerne godt ved, at det er svært

for eleverne at få dette arbejde lavet uden hjælp, måske fordi mange forældre er analfabeter.

I Danmark opfatter vi undervisningsdifferentiering som et redskab til at sikre, at alle i en klasse får størst mulig udbytte af undervisning ud fra en erkendelse af, at der ikke er to elever, som lærer på samme måde.

I Nepal opfattes klassen som et hele. Der er ikke fokus på hver enkelt elevs forståelse for en problemstilling og metode til at løse denne. Der tages ikke højde for den enkelte elevs mulighed for at tilegne sig nye færdigheder og læreren kender ikke umiddelbart sine elevers faglige niveau.

Pga. den ringe lærerbemanding sidder eleverne ofte alene og venter på undervisning, hvilket efter vor opfattelse kunne løses hensigtsmæssigt ved at samle flere klasser og bruge undervisningsdifferentiering som et aktivt redskab i undervisningen.

Undervisningsmaterialer

Danmark bidrager med økonomisk støtte til udarbejdelse og udvikling af undervisningsmaterialet i Nepal. Dog er det MOES, der har ansvaret for at udarbejde og udvikle undervisningsmaterialet.

I skolerne undervises der i nepalesisk, matematik, engelsk, sundhed og miljø og social science. Alle fag foregår på nepalesisk bortset fra engelsk, som praktiseres som en vekselvirkning mellem nepalesisk og engelsk. Undervisningen er udelukkende koncentreret omkring det undervisningsmateriale, som staten stiller til rådighed.

Lærebøgerne er på bygget op, således at der er mulighed for læring på forskellig vis. Æ både interaktion, gruppearbejde, lyt og forstå, osv. Mange af lærebøgerne, fx i faget health, er bygget op efter spiralprincippet, hvilket betyder at stoffet gentages år efter år. Noget som igen er med til at forstærke graden af udenadslære. Bøgerne i faget health er særdeles moraliserende og indoktrinerende og der levnes ikke megen mulighed til den enkeltes elevs personlige stillingtagen.

The Nepali Educational Ministry har suppleret undervisningsmaterialet med lærervejledninger og der er udarbejdet lydbånd, hvilket potentielt giver eleverne mulighed for at lytte til et andet engelsk end det, som de nepalesiske lærere formår. Desværre forholder det sig således, at de skoler, vi har besøgt, ikke har været i besiddelse af det supplerende materiale. Det på trods af, at en lærervejledning koster ganske få kroner og at en båndoptager og et lydbånd ville kunne erhverves for små penge. Det, der kunne have været en håndsrækning til de trængte lærere, når ikke ud på skolerne. Ofte har det, i de undervisningstimer, vi har observeret, været et problem, at lærerne ikke har haft en facitliste eller

vejledning. Dette har betydet, at lærerne ofte laver fejl og retter eleverne forkert eller ikke anvender bøgerne efter hensigten.

Det faglige niveau blandt eleverne må siges at være meget lavt, hvorimod at statens undervisningsmateriale stiler meget højt og slet ikke rammer elevernes niveau. Stoffet er ofte så langt fra elevernes virkelighed, at de ikke kan forholde sig til det. Til tider har selv lærerne svært ved at forstå og gennemskue materialet, hvilket ikke kun bidrager til et lavt fagligt niveau, men også resulterer i en usikkerhed hos lærerne, som begrænser dem i at inddrage andet relevant materiale og variere undervisningsmetoderne. Eleverne udfører hjemmearbejde, der ofte er udfyldningsopgaver eller direkte afskrift fra bøgerne. Igennem vore observationer kunne vi ofte se på elevernes hjemmearbejde, at gårsdagens undervisning ikke var blevet forstået.

Ud fra vore observationer må vi konkludere at der i undervisningen ikke foregår elevcentreret læring. Der er ligeledes ikke fokus på projekt- og problemorienterede opgaver. Tiltag af en sådan art kunne være redskaber til at give eleven mulighed for selvstændig tænkning og samtidig fremme dialogen mellem elever og lærere. En ændring af eller et supplement til statens undervisningsmateriale ville kunne hæve det faglige niveau væsentligt. Man kunne samtidig ønske, at de tilhørende lærervejledninger blev givet til lærerne. Dette vil være en hjælp, men dog ikke være tilstrækkeligt, hvis man ønsker at højne lærernes niveau. Efteruddannelse med vægt på engelsk, didaktik og pædagogik ville kunne gøre en stor forskel.

Eksamen

I Nepal har man et eksamensorienteret uddannelsessystem, hvor eleverne udelukkende undervises i at bestå en forestående eksamen efter hvert skoleår. Består denne eksamen ikke, går man klassen om. Omvendt giver en bestået eksamen adgang til næste klasse.

Skolens afgangseksamen, det såkaldte School Leaving Certificate er overvejende en multiple choice test, hvor det gælder om at kunne huske det, der står i de autoriserede lærebøger. Det er helst så ordret som muligt. Her er ikke plads til selvstændig tænkning eller kreative løsninger. Ligeledes bliver hele 10. klasses skoleår udelukkende brugt på at repetere og der er ingen plads til ny læring. Eksamen er udelukkende skriftlig, med valg mellem mulige svar og de rigtige svar, dog stilles der også essay-lignende opgaver, hvor eleven fx skal skrive et brev på 150 ord. Disse opgaver nedprioriteres dog og bliver ikke belønnet med høje pointtal. Derimod kan der scores mange point ved at sætte krydset rigtigt ved multiple choice opgaverne. Der er en beståelsesprocent på 32%. Skolerne står selv for at gennemføre og afholde eksaminer og der er ingen kontrol fra regeringens side, hvilket desværre kan øge risikoen for fra skolernes side at pynte på tallene ved at u hensigtsmæssig hjælp til eleverne. På privatskolerne sker undervisningen hovedsageligt på engelsk, hvilket

betyder, at prøven fx i faget health skal oversættes fra nepali til engelsk inden eksamen kan gennemføres. Dette kan meget let resultere i misforståelser og forkerte svar. Ligeledes afholdes eksaminerne i marts, umiddelbart efter 8 ugers vinterferien, hvilket betyder, at eleverne forventes at bestå en eksamen, som udelukkende bygger på udenadslære, lige efter en lang ferie.

Skolen og lokalsamfundet

Det er vort indtryk, at de skoler, vi har besøgt, ikke er en integreret del af lokalsamfundet. Dette understreges af, at lokale arrangementer og aktiviteter ikke er noget, der finder sted i skolesammenhæng – hverken direkte eller indirekte. Dette gør skolen til et unaturligt vedhæng til det omkringliggende samfund. Det ser umiddelbart samtidig ud til, at skolerne ikke har noget forældresamarbejde. Et eksempel på dette var, da Thamakani skole forsøgte at arrangere et forældremøde, hvor ikke en eneste forælder mødte op. Generelt savnes der engagement og interesse fra forældrenes side. Dette skyldes muligvis, at forældrene har svært ved at identificere sig med skolen, da hovedparten af dem kun har modtaget lidt eller slet ingen undervisning.

Da vi besøgte området, var det begyndt at blive forår og mange var derfor i færd med at klargøre markerne. På trods af dette har vi ikke oplevet, at eleverne undlod at komme i skole, fordi de skulle hjælpe til derhjemme. Tværtimod virkede det, som om eleverne havde tid til at spille volleyball, lege og være sammen med kammerater. Eleverne var for det meste fyldte med energi – både i undervisningen og i fritiden.

På Loding skole blev vi oplyst om, at skolen tager kontakt til forældrene, når en elev havde faglige eller sociale problemer eller ikke mødte i skole. Dette er dog ikke noget, vi har oplevet i den periode, vi besøgte skolerne. I betragtning af dette opfatter vi derfor såkaldt 'skole-hjem-samarbejde' eller forældrearrangementer som ikke eksisterende.

Fremtidige perspektiver

Vores refleksionsnotat danner baggrund for en vurdering af fremtidige muligheder. For os er det klart, at der er en række uheldige forhold der gør sig gældende i det nepalesiske skolesystem. Vi har dog valgt at forholde os til, hvad der for lærerstuderende og Himalayan Project, kunne være realistisk at arbejde videre med. Vi har peget på en række konkrete forhold, som kan forbedres for relativt få ressourcer. Det er derfor vort håb, at dette refleksionsnotat vil danne baggrund for forbedringer i fremtiden.

Det er vores opfattelse, at der for lærerstuderende er et stort udviklingspotentiale, som er gunstigt for både de lærerstuderende og skolerne i Upper Solu distriktet. Lærerstuderende vil i Nepal kunne bidrage med et generelt fagligt løft i undervisningen, herunder særligt i engelsk. Desuden vil danske lærere kunne være med til at inspirere til

alternative undervisningsmetoder og videreuddannelse af de nepalesiske lærere. Da de nepalesiske lærere mangler indsigt i pædagogiske, didaktiske og psykologiske aspekter er det her, at lærerstuderende i særdeleshed vil kunne bidrage med noget konkret og det er vor klare opfattelse, at de nepalesiske lærere selv ønsker at dygtiggøre sig, både fagligt og undervisningsmæssigt. De lærerstuderende vil til gengæld kunne få et internationalt perspektiv på uddannelsen, og samtidig få mulighed for at perspektivere kulturelle og uddannelsesmæssige forskelle. Et ophold i et land med en så markant anderledes kultur bidrager endvidere til den enkelte lærerstuderendes personlige udvikling. Vi håber derfor, at praktik i Nepal kan blive et permanent uddannelsesmæssigt tilbud til kommende lærerstuderende på UC Syd.

Opsummering og perspektivering

Torbjørn Ydegaard, seminarielektor

Overfladisk betragtet er uddannelsesstrukturen i Nepal, fra primary level til universiteterne, veludbygget. Der er mange skoler og uddannelsesinstitutioner, og det relative antal skolesøgende unge er sandsynligvis stigende. I det nepalesiske undervisningsministeriums budget, der støttes af bl.a. Danida, er der afsat midler til vedligehold af bygningsmassen, til bogindkøb og opbygning af skolebiblioteker, til efter- og videreuddannelse af lærerne og til udvikling af nye lærermidler. Så strukturen er der.

Struktur uden indhold

Men det er en tom skal. For der sker nær sagt ingen læring i skolerne, og den læring der finder sted sker så at sige på trods af på trods af faldefærdige, hundekolde skoler, på trods af lærernes overdrevne autoritære måde at opretholde disciplin på (hvor disciplin også er et udtryk for en buldrende tom struktur uden indhold), på trods af elendigt undervisningsmateriale, der henter sine historier og eksempler så fjernt fra elevernes virkelighed, at de bliver de rene abstraktioner og på trods af et eksamensvælde, der med sine krav om udenadslære kvæler enhver form for alternative undervisningsmetoder og kreativitet og dermed ethvert tilløb til innovativ og selvstændig tænkning!

Efter i flere uger at have deltaget i skolegangen på flere landsbyskoler oppe i bjergene er skoler der er blevet renoveret af Himalayan Project med midler fra danske Rotary-klubber (og altså ikke fra den nepalesiske regering) er begyndte den tilsyneladende velordnede uddannelsesstruktur at krakelere for de praktikstuderende. Der er mange kritikpunkter at fremhæve, men også et enkelt lyspunkt: Skoleeleverne er enormt sultne på viden og på at lære, de vil så gerne, de øjner nytten af kundskaber og de er top motiverede! Skolen hjælper dem bare ikke med at mætte denne sult og tværtimod!

Seks kritikpunkter

1) Det mest ødelæggende er eksamenssystemet. Skolens afgangseksamen efter 10. klasse er det såkaldte School Leaving Certificate (SLC) er overvejende en multiple choice-test, hvor det gælder om at kunne huske det der står i de autoriserede lærebøger er helst så ordret som muligt. Her er ikke plads til selvstændig tænkning eller kreative løsninger.

2) For at hjælpe eleverne igennem eksamen bruges hele 10. skoleår på at terpe. Her sker der ingen ny læring, kun udenadslære. Ren tidsspilde!

3) Fordi korrekte svar ved eksamen fordrer at lærebogen kan gentages udenad, fravælges alternative undervisningsmidler, ekskursioner o.lign. Det opfattes jo som spild af tid af både lærere, elever og forældre.

4) Måske af iver efter at nå et internationalt niveau (merit-ankendelse og PISA?) anlægger den nationale komite for læseplaner og undervisningsmidler et meget højt ambitionsniveau på skolernes og elevernes vegne. Langt højere end de kan honorere.

5) I hvert fald har mange lærere vanskeligt ved at undervise til dette høje niveau. Langt de fleste af dem har kun 2 års ungdomsuddannelse udover folkeskolens 10. år. Dvs. deres fag-faglige overblik og fordybelse er yderst begrænset og psykologiske, didaktiske og pædagogiske overvejelser har de ingen træning i. De har derfor vanskeligt ved blot at forstå det eksisterende pensum, for slet ikke at tale om at tilegne sig nyt stof endside organisere andres læring af nyt stof.

6) Vel sagtens fordi lærerne ikke magter den faglige udfordring det er at hjælpe eleverne til at lære noget er og af nedenstående kulturelt og traditionelt betingede grunde er og fordi de aldrig selv har set noget andet, opretholder de en vis form for orden og struktur gennem en behård disciplin. Men disciplin, orden og overfladisk struktur er ikke synonym med læring. Tværtimod.

Sektor- og programstøtte

Det værste af det hele er næsten, at den internationale tendens i bistandshjælpen, der går væk fra projektstøtte og over imod sektor- og programstøtte, betyder, at de ovenfor skitserede problemstillinger fastholdes. Ændringen i den internationale bistand er måske nok så velmenende, for med en pose penge i hånden må udviklingslandene så selv finde egnede og traditionstilpassede løsninger.

Og det er netop hvad der sker i Nepal, når man anskuer situationen nedefra er fra elevniveau: Pengene bruges på en autoritær top-down styring, der på det nærmeste forhindrer læring, men til gengæld fastholder landet i håbløst forældede strukturer uden mulighed for fremgang og innovation. Det er tæt på at være spild af penge og af de nepalesiske elevers tid og energi.

Hvis vi mener noget med vores bistandsintentioner, bør vi derfor åbne for mere projektbistand, der fra et bottom-up perspektiv kan vise til konkrete alternativer til den fremherskende, statsautoriserede Frank-Xerox pædagogik, hvor det gælder om at kopiere frem for at tænke selv.

Summary in English

Mr. Torbjørn Ydegaard, M.Ed., senior lecturer

This report is based on interviews and observations done through a visit to Upper Solu in January 2008. Contributors to the report are students, who made their practice at locale schools during the stay.

In great detail the report inform about the schooling system of Nepal and its lack creating an environment for learning for the pupils attending the schools. This means that the schools in only very limited degree fulfil their tasks as learning institutions for children and young people.

The critic is summarized in the following six points:

1) The main reason for the low degree of learning in the schools is the final examination after grade 10. It is primarily a multiple-choice test, where ability to learn by heart is giving most points. This leaves very little room for independent thinking and creative solutions.

2) To help the pupils through the exam the whole 10th grade is used for repeating and learning by heart. Nothing new is learned. This is waste of time!

3) As the examination test requires the ability to reproduce the school-books by heart, other teaching materials will only seldom be used as it is seen upon as wasted learning by teachers, pupils and parents.

4) Maybe out of eagerness to reach an international level the national committee for curriculum and teaching materials adopt a very high level of ambitions. Many teachers don't have the needed academic background to honour this level.

5) Most teachers only have two years of study besides their 10th grade. This means that their overview of the subjects taught are limited. And they have undertaken none whatsoever study concerning pedagogic, didactic or psychology. For them even the existing curriculum is hard to understand, not to speak about new items and subjects. And they have no training in organizing learning situations.

6) Probably because of their lacks concerning the subjects they are teaching, the teachers tend to keep up order through a hard discipline. But hard discipline in itself is not synonymous with learning!